

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 7 marca 2017 r.

DOLiS-023-84/17/

**Pan
Mariusz Haładyj
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju
pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa**

w odpowiedzi na pismo z dnia 10 lutego br. (znak: DDR-II-0210-1/1/17, data wpływu do Biura GIODO – 20 lutego br.) uprzejmie informuję, iż **Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych** – z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922, dalej zwanej ustawą) – **zglasza następującą uwagi do:**

- 1) **projektu ustawy – Prawo przedsiębiorców;**
- 2) **projektu ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Przedsiębiorców oraz o Rzeczniku Przedsiębiorców;**
- 3) **projektu ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy;**
- 4) **projektu ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**

Ad 1. **Uwagi do projektu ustawy – Prawo przedsiębiorców (dalej zwanego projektem)**

**20-LECIE PRAWA DO OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH W POLSCE**

*ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa
tel. 22 531-04-40
fax 22 531-04-41
www.giodo.gov.pl*

W art. 42 projektu zaproponowano, by wszystkie rejestry działalności regulowanej były jawne. Mają one być umieszczane przez organy prowadzące rejestry w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego organ. Projektodawca powinien zweryfikować, czy przepisy szczególne dotyczące rejestrów przewidują, w jakim zakresie są one już dziś jawne oraz jakie informacje ujęte w rejestrach mają być publicznie dostępne. Częstość informacji już dziś udostępniane są wystarczające, by szeroka publiczność mogła potwierdzić uprawnienia przedsiębiorcy do wykonywania określonych rodzajów działalności. Generalny Inspektor zwraca uwagę, iż należy tutaj mieć na uwadze **zasadę adekwatności danych** ujętą w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy, zgodnie z którą administrator powinien przetwarzać tylko takiego rodzaju dane i tylko o takiej treści, które są niezbędne ze względu na cel zbierania danych. Nie wszystkie dane wprowadzane do rejestrów, czy podawane przez przedsiębiorcę we wniosku muszą być jawne, by potwierdzić, iż określony podmiot prowadzi działalność zgodnie z warunkami określonymi w ustawach szczególnych. Literalne brzmienie ust. 4 komentowanego przepisu wskazywałoby, iż wszystkie informacje ujęte w rejestrach są jawne. Wydaje się to być niecelowym z punktu widzenia ochrony interesów przedsiębiorcy oraz konieczności dostosowania obecnie dostępnych informacji o wpisach dokonanych w rejestrach przez organy je prowadzące.

Ad 2. Uwagi do projektu ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Przedsiębiorców oraz o Rzeczniku Przedsiębiorców (dalej zwanego projektem)

W art. 10 projektu zaproponowano, by współprzewodniczący Komisji Wspólnej mogli zapraszać do udziału w jej pracach, z głosem doradczym przedstawicieli administracji rządowej oraz organizacji i instytucji pozarządowych. Organ ds. ochrony danych osobowych sugeruje rozszerzenie tego przepisu na organy administracji publicznej. Objęto by wtedy zakresem uprawnienia Komisji do zapraszania do udziału także przedstawicieli innych organów niż administracja rządowa. Może to być zasadne np. w przypadku organów ochrony praw i wolności obywatelskich, jakimi są Rzecznik Praw Obywatelskich czy Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, a także organów samorządu terytorialnego, które blisko współpracują z przedsiębiorcami na terenie całego kraju.

W art. 25 pkt 5 oraz art. 29 projektu zawarto propozycję, by Rzecznik Przedsiębiorców mógł żądać wyjaśnień, udzielenia informacji lub udostępniania akt i dokumentów, w tym zawierających dane osobowe. Mógłby on także przetwarzać wszelkie informacje niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań. Takie określenie oznaczałoby, iż miałby on dostęp do tzw. **danych wrażliwych w rozumieniu art. 27 ustawy.** Nie wydaje się to być celowym w każdym

przypadku, gdyż katalog ten zawiera dane o zdrowiu; poglądach politycznych, religijnych i filozoficznych; przynależności wyznaniowej i związkowej; życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań. Dlatego też projektodawca powinien zweryfikować, jakiego typu dane osobowe dot. działalności zarobkowej, posiadane przez organy władzy publicznej, organizacje lub instytucje powinny być dostępne dla Rzecznika. Należy w tym miejscu dodatkowo mieć na uwadze przepisy szczególne mogące określać katalogi podmiotów, którym odpowiednie organy mogą udostępniać dane oraz poszanowanie tajemnic ustawowo chronionych, w tym zawodowych. Podobny przepis funkcjonuje w ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich. (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 z późn. zm.), jednakże należy mieć na uwadze, iż jest to organ konstytucyjny powołany do ochrony wolności i praw człowieka i obywatela. Nie powinno się tego rozwiązania przenosić na grunt projektowanej ustawy bez przeprowadzenia wyczerpującej analizy mającej odzwierciedlenie w uzasadnieniu projektu.

W art. 28 projektu zaproponowano, by Rzecznik miał prawo wstrzymywania kontroli przedsiębiorcy prowadzonej na podstawie przepisów odrębnych. Należy mieć na uwadze, iż mogłoby to wpływać na niezależność i skuteczność kontroli przestrzegania przepisów prawa wykonywanych przez inne organy administracji publicznej, w tym Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Zważywszy, iż Rzecznik jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów, czyli przedstawiciela władzy wykonawczej, należy ostrożnie podejść do możliwości jego wpływania na działania organów powoływanych przez inne władze, w szczególności przez władzę ustawodawczą.

Ad 3. Uwagi do projektu ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (dalej zwanego projektem)

W art. 32 projektu poprzez użycie sformułowania „w szczególności” dojdzie może do rozszerzenia zakresu danych wprowadzanych do formularza, gdyż tworzy ono katalog otwarty informacji. Organ ds. ochrony danych osobowych sugeruje usunięcie tego wyrażenia.

Propozycja ujęta w **art. 37 projektu** jest nieprecyzyjna i nie wskazano w niej, jakie konsekwencje wykreślenia przedsiębiorcy z CEIDG wiążą się z jego danymi ujętymi w tej bazie. Generalny Inspektor sugeruje zweryfikowanie prawidłowości redakcji tego przepisu. W przypadku, gdy miał on być podstawą do przechowywania danych o wykreślonych przedsiębiorcach, powinien być przeredagowany. **Przepis ten ma związek z propozycją zawartą w art. 58 projektu.** W tym zakresie konieczne będzie zachowanie zgodności z **zasadami celowości oraz ograniczenia**

czasowego ujętymi w **art. 26 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy**. Zgodnie z pierwszą z nich zbieranie danych osobowych powinno być dokonywane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami. Druga z nich wymaga przechowywania danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż to jest niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Po osiągnięciu celu (np. wykonaniu zawartej umowy, upływie wskazanego w przepisach prawa okresu przechowywania danych) dane powinny zostać usunięte, zanonimizowane lub też przekazane podmiotowi uprawnionemu ustawowo do ich przejęcia od administratora (np. przekazane do archiwum państwowego). Z tych powodów Generalny Inspektor sugeruje wskazanie okresu, przez jaki dane przedsiębiorcy będą przechowywane w CEIDG po wykreśleniu jego wpisu z ewidencji.

Podobną uwagę należy zgłosić wobec propozycji ujętej w art. 61 ust. 8 projektu. W obecnym brzmieniu nie wskazano żadnego okresu, przez jaki dokumenty będą przetwarzane, co mogłoby wskazywać na nieograniczony okres retencji. Byłoby to jednakże niezgodne z w/w zasadą ograniczenia czasowego. Generalny Inspektor postuluje wskazanie i uzasadnienie okresów przechowywania danych osobowych przedsiębiorców w CEIDG oraz bazach danych Punktu Informacyjnego dla Przedsiębiorcy.

W **art. 42 projektu** przyjęto określenie udostępniania w CEIDG informacji o pełnomocniku, prokurencie przedsiębiorcy lub zarządcy sukcesyjnym. Przede wszystkim sugeruje się ujednoczenie słownictwa używanego w tym przepisie w obliczu treści art. 4 i art. 51 projektu. Po pierwsze wyraz „Udostępnieniu” powinien zostać zastąpiony słowem „Wpisowi” analogicznie do normy ujętej w art. 4 i n. Udostępnianie informacji z CEIDG powinno być regulowane jedynie przepisami art. 51 i n. ujętymi w rozdziale 7 projektu. Obecna propozycja może doprowadzić do udostępniania wszystkich danych ujętych w art. 42, co byłoby sprzeczne z normą z art. 51 projektu. Po drugie sugeruje się usunięcie sformułowania „w szczególności” jako wprowadzającego katalog otwarty informacji, które mogą zostać umieszczone w CEIDG. Projekt powinien wyczerpująco określać, jakie dane pełnomocników itp. będą przetwarzane w CEIDG. Byłoby to konsekwentne działanie projektodawcy w obliczu brzmienia art. 4 i n. projektu.

W dalszej kolejności należy zwrócić uwagę na zakres przetwarzanych danych w **ust. 1**. Wątpliwość organu ds. ochrony danych osobowych budzi propozycja przetwarzania daty urodzenia pełnomocnika i in. podmiotów, w sytuacji gdy jednocześnie przetwarzane będą numer PESEL oraz NIP. Projektodawca powinien zweryfikować, które z powyższych danych należy umieszczać w ewidencji. Dopuszczalna byłaby forma, iż wprowadza się część z tych danych, w sytuacji gdy osoba nie dysponuje numerem PESEL albo NIP. Taka też norma powinna zostać zapisana,

iż w braku określonej danej, należy wpisywać inną. Np. gdy osoba nie posiadana numeru PESEL albo NIP, możliwe byłoby wpisywanie daty urodzenia celem jej identyfikacji.

Podobną uwagę co do użycia sformułowana „w szczególności” należy zgłosić wobec **ust. 2**. Projektodawca powinien zweryfikować, czy możliwe jest wskazanie w sposób wyczerpujący danych, które mogą się znaleźć w ewidencji.

W **art. 51 projektu** z niezrozumiałych przyczyn zaproponowano zróżnicowanie dwóch grup podmiotów – przedsiębiorców i ich pełnomocników. Dane przedsiębiorców mają być udostępniane w ograniczonym zakresie, natomiast dane ich pełnomocników mają być udostępniane w sposób nieograniczony – tzn. wszystkie dane podlegające wpisowi. Generalny Inspektor sugeruje dostosowanie przepisu ust. 1 pkt 2, tak by zapewniał analogiczne do pkt 1 ograniczenie zakresu udostępnianych danych.

W **art. 56 projektu w ust. 3** zawarto nową, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów propozycję, zgodnie z którą organy państwowe, którym udostępniono dane CEIDG będą mogły przekazywać te dane innym organom państwowym. Nie jest ona w żaden sposób uzasadniona. Projektodawca powinien umotywić przyczyny takiej zmiany oraz przedstawić skutki, które przemawiałyby za taką radykalną zmianą. W opinii organu ds. ochrony danych osobowych może to prowadzić do tworzenia kompletnej albo fragmentarycznej kopii Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, co byłoby sprzeczne z podstawowym jej założeniem. To ta baza danych ma być podstawowym i aktualnym źródłem informacji o osobach prowadzących działalność gospodarczą w Polsce.

W obliczu rozpoczęcia stosowania w dniu 25 maja 2018 r. tzw. **ogólnego rozporządzenia o ochronie danych**¹ Generalny Inspektor sugeruje rozważenie zmiany obecnego podejścia do ochrony danych osobowych przedsiębiorców wyrażonego w **art. 57 projektu**. RODO co do zasady nie różnicuje poziomu ochrony danych osób fizycznych wykonujących i niewykonujących działalności gospodarczej. Konieczne będzie przestrzeganie tych samych zasad, chyba że przepisy krajowe stanowią inaczej, co zostało uregulowane w art. 24 RODO. W takiej sytuacji jednakże akt prawny musi zawierać szczegółowe przepisy dot. m.in.:

- 1) zakresu wprowadzonych ograniczeń;
- 2) zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenia o ochronie danych), Dz. Urz. UE L 119/1 z dn. 4.5.2016 r., **dalej zwane RODO**.

- 3) ryzyka naruszenia praw lub wolności, osoby której dane dotyczą oraz
- 4) prawie osoby, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Niestety projekt w obecnym kształcie nie zawiera nawet uzasadnienia dla proponowanej regulacji. **Generalny Inspektor sugeruje przeprowadzenie szerokiej debaty w tej kwestii z przedstawicielami przedsiębiorców, gdyż już dziś płyną do Biura GODO sygnały o negatywnych konsekwencjach funkcjonowania komentowanego rozwiązania w porządku prawnym.** Wpływa ono m.in. na obniżenie renomy przedsiębiorców, których dane dostępne są np. na stronach internetowych oceniających profesjonalistów. Częstokroć nie są oni nawet świadomi, że ich dane zostały umieszczone w takich internetowych bazach i prowadzona przez nich działalność podlega ocenom dalece wykraczającym poza dopuszczalną krytykę. Zbliżający się moment rozpoczęcia stosowania RODO w porządkach prawnych wymaga tworzenia regulacji z nim zgodnych już w tym momencie, aby uniknąć konieczności nowelizowania przepisów w krótkim czasie od ich wejścia w życie, które w omawianym przypadku ma nastąpić z dniem 1 września br.

Ad 4. Uwagi do projektu ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (dalej zwanego projektem)

W art. 4 pkt 2 projektu Generalny Inspektor sugeruje uzupełnienie określenia „nadrzędny interes publiczny” o ochronę danych osobowych. Doprecyzowanie takie wskazywałoby na rosnącą wagę informacji i potrzeby ich ochrony w ramach rozwijającej się gospodarki elektronicznej. Jest ono także powiązane z ochroną konsumentów, usługobiorców i pracowników, o czym mowa w komentowanym przepisie. Byłoby także konsekwentnym podkreśleniem ważności prawa do prywatności oraz ochrony danych osobowych ujętych w art. 47 i 51 Konstytucji.

W art. 12 ust. 1 pkt 4 projektu zaproponowano wymaganie wskazania przez usługodawcę organu, który wydał certyfikat, koncesję lub zezwolenie uprawniające usługodawcę do świadczenia usługi. W związku z art. 42 i 43 RODO organ ds. ochrony danych osobowych postuluje uzupełnienie przepisu o wskazanie obok organu także podmiotu, który wydał certyfikat. Zgodnie z w/w przepisami obok organów certyfikacją działalności usługodawców mogą zajmować się także inne niż organy państwowe podmioty.

W **art. 20 projektu** nie wskazano, który minister wydaje decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej. Generalny Inspektor sugeruje doprecyzowanie tej kwestii. Analogiczną uwagę należy zgłosić do art. 30 – 32 projektu.

Organ ds. ochrony danych osobowych z zadowoleniem przyjmuje usunięcie z **art. 26 ust. 1 pkt 3 projektu** adresu osoby upoważnionej w przedstawicielstwie do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego. Podawanie jej imienia i nazwiska w powiązaniu z adresem siedziby przedstawicielstwa należy uznać za wystarczające dla celów identyfikacyjnych i korespondencyjnych.

Zgodnie z **art. 27 ust. 2 projektu** rejestr przedstawicielstw jest jawny. Jednocześnie nie wskazano, w jaki sposób ma być zapewniana jego jawność (np. poprzez publikację w BIP czy dostępność w urzędzie prowadzącym rejestr), jakie dane są udostępniane publicznie i przez jaki okres czasu mają być przetwarzane. Generalny Inspektor sugeruje uzupełnienie tego artykułu o odpowiednie przepisy pozostające w zgodzie z omówionymi powyżej zasadami celowości, adekwatności i ograniczenia czasowego.